

Úvod	5
Co se děti učí od života	6
I. Proč je důležité podporovat sociální a emoční vývoj dětí předškolního věku	9
II. Skutečně víme, co „funguje“? Intervence založené na důkazech	15
III. Navazování a udržování pozitivních vztahů mezi učiteli a rodiči: spolupráce učitelky a rodiče ve vzdělávacím procesu a v podpoře sociálních a emočních dovedností u dětí	19
Hlavní překážky spolupráce MŠ a rodičů	19
Partnerský vztah mezi rodiči a učitelkami	22
Navazování pozitivních vztahů s rodiči	25
Otázky k sebereflexi	33
IV. Soužití ve třídě. Budování důvěry, vztahů a komunikace	35
Bezpečí, důvěra a modus vivendi. Třídní pravidla	35
Komunikace	38
Kladení otázek	38
Popisný jazyk	40
Vedení k trpělivosti a vytrvalosti	41
Otázky k sebereflexi	42
V. Uznání. Povzbuzení a chvála dítěte. Vedení k sebeoznání a vyrovnanosti	45
Pozornost, uznání, povzbuzování a konstruktivní chvála	45
Odměny	48
Vedení dítěte k sebepřijetí a vyrovnanosti	49
Rozeznávání pocitů a nálad jako prostředek k sebepřijetí	49
Otázky k sebereflexi	53
VI. Odpovědnost. Podpora vhodného chování	55
Výchova k odpovědnosti a humanistický pedagog	55
Podpora pozitivního chování	58
„Přehlížení“ nevhodného neagresivního chování	60
Otázky k sebereflexi	63
VII. Řešení problémů a konfliktů ve třídě	65
Odstranění rušivého chování ve třídě	65
Zvládání agresivního chování u dětí	69
Oddychový čas	71
Vedení dětí k řešení konfliktů	74
Mediace sporu a vedení dětí k samostatnému rozhodování	75
Nácvik řešení problémů	76
Otázky k sebereflexi	79
VIII. Podpora učitelky v profesním rozvoji prostřednictvím mentoringu	81
Zvládání stresové zátěže, příklad spolupráce s mentorem	87
Aktivita pro vlastní rozvoj využitelná v rámci kolegiální podpory	90
Otázky k sebereflexi	92

Doporučená literatura pro další studium k tématu	93
Seznam použité literatury	94
Přílohy	98
1. Pyramida učení	98
2. Kroky k vytvoření pozitivních vztahů s rodiči:	100
3. Příklad dopisu rodičům před zahájením docházky jejich dítěte do MŠ	101
4. Příklad vzkazů pro rodiče a učitelku	102
5. Vytváření pozitivního vztahu s dětmi.	103
6. Pravidla pěti prstů	104
7. Popisný jazyk	105
8. Vedení k trpělivosti a vytrvalosti.	106
9. Povzbuzování, oceňování a chválení	107
10. Rozvoj sociálních a emočních kompetencí u dětí	111
11. Podpora vhodného chování	114
12. „Přehlížení“ nežádoucího chování	115
13. Omezování nevhodného chování u dětí	116
14. Oddychový čas.	118
15. Návčik řešení problémů – vzorový scénář pro maňásky	119
16. Základní prvky výuky čtení „4P“	121
17. Příklad kurikula rozvíjejícího principy sociálního a emočního vývoje u dětí předškolního věku: kurikulum Amser Caleb (Čas medvěda Caleba)	122
18. Ukázka jedné kompletní lekce z kurikula Amser Caleb (Čas medvěda Caleba)	126